

Janko Jesenský:

Pani Rafiková

(Úryvok)

Boli ste už v meste Lanovom? Nie? Nuž tak nepoznáte pani Rafikovú. Ach, to vám je zvláštna osoba.

Dovoľte, aby som vám ju predstavil.

Pani Rafiková je osemdesiatdvakilová osôbka. Tvár vysmiata, červená, gulatá. Briadka s tromi podbradkami – na uštipnutie. Pozriete sa na ňu odpredku, nazdáte sa, že je to ostrm ďateliny. Navrchu tenké a potom vždy hrubšie a hrubšie, bez drieku. Nemôžete nijako pochopiť, čo robí tá kopa ďateliny pred zlatníckym výkladom. Pozriete od chrbta, zasa len ostrm ďateliny. Pozriete od boku, to isté. Až keď sa priblížite, udriete sa po čele a vykriknete:

– Lala, veď je to akási pani!

A tu zbadáte i elegantnú zamatovú bundu, astrachánovú čiapku s akýmisi gulkami a perom. No a keď sa pohne svojím vážnym krôčikom, zafučí ako kováčske mechy – tak ste už celkom presvedčení, že to nebola kopa sena, tým menej ostrm ďateliny.

Toto je pani Rafiková. Lenže keď povieme “pani Rafiková”, nevieme ešte celkom nič. Môžeme si napríklad pomyslieť, že je skaderuka-skadenoha. Môže nám aj to zísť na um, že je to kupová alebo vdovička po úradníkovi. Ba všetci čerti nám môžu pošepnúť, že ju budeme považovať za židovku. Aby sa nám to nešťastie nestalo, povieme hneď, že je pani Rafiková roztomilá polovička pána podsudcu.

Ako sa dostala za neho, nebolo možno vypátrať. Stalo sa to pred dvadsiatimi rokmi. Vtedy bolo všetko inakšie. Inakšie sa tancoval čardáš, inakšie šaty sa nosili a inakšie sa vyznávala láska. Ľudia boli solídnejší a keď aj kradli, kradli celkom iným spôsobom. Dievčatá so sklopenými očami čakali, a keď aj vábili, vábili celkom inakšie. Nuž, kto sa vyzná v starinách! Tolko vieme, že láska musela bývať vtedy tuhšia, úprimnejšia a ohnivejšia.

Tu máme Rafikovú. Už má sedem strieborných vlások a tri falošné zuby, a ide sa zájsť láskou k mužičkovi. Naozaj. Oni sa majú veľmi radi. Ale nie tak ako iní. Iní sa cmúľajú. Pred fruštikom cmuk, pri obede cmuk-cmuk, pri večeri cmuk-cmuk-cmuk. To u nich tak nebýva.

Sadnú ku káve. Podsudca rád má sladkú, hodí si tri cukríky do šálky, a hľa, pani sudcovej sa to máli:

– Nože si ešte zo päť, – hovorí, – alebo najlepšie, vysyp všetko. Mne ani nemusí zostať.

Keď muž je s chuťou a štrngá pritom lyžicou, už ho pani Rafiková láska.

– A čo ti nechutí, že tak ticho ješ? Nezvonili ešte, že ty cengáš? Donesiem ti mažiarik s tlčíkom alebo pokrievky, dobre?

Keď muž neštrngá, ale predsa s chuťou je, tu ona do neho:

podbradok
– toka
ostrm ďateliny
– lóh ereboglya

astrachán
= druh kožušiny
zafučať
– szuszog, liheg, fújtat
kováčsky mech
– fújtató
skaderuha-skadenoha
– tudjisten kicsoda
roztomilý
– kedves, nyájas, bájos
polovička (expr.)
= manželka

ide sa zájsť od čoho, čím
– majd megszakad, majd meg-
tullad vmitől
cmúľať sa (hovor.)
= bozkávať sa
fruštík (hovor. zastar.)
= raňajky
máľiť sa komu čo
– keveseli vki vmit
láskat
– becézget, dédelget
mažiarik s tlčíkom
– mozsár törövel
pokrievka
– fedő